

ЛІКУВАЛЬНІ МОЖЛИВОСТІ ТВАРИННИХ ОРГАНІЗМІВ

Тарнавська О.Ю., Вишар Є.В.
Полтавський державний педагогічний університет

Здоров'я людини у всі часи визнавалося надзвичайною цінністю, а його збереження й зміцнення – дуже важливою справою. За час свого існування людство пройшло період пошуку засобів лікування і оздоровлення в природі, далі – значних успіхів у створенні синтетичних ліків. Проте на сьогодні знову зростає інтерес до природних ліків, які багатьма визнаються більш відповідними щодо організму людини.

В оздоровчих традиціях українського народу з давніх-давен особливе місце посідає бджола – єдина серед усіх, яка приносить людству лише користь. Усе, що виробляє бджола, справляє значний оздоровчий вплив на організм людини; навіть саме тільце як живої, так і мертвої бджолої застосовують у лікуванні. Традиційні продукти бджільництва – мед, пилок квітковий, маточне молочко, прополіс, перга – все ширше застосовують у практиці оздоровлення та поліпшення якості життя.

Серед нетрадиційних продуктів бджільництва заслуговують на особливу увагу препарати, виготовлені з бджолиних личинок, а саме личинок трутнів та великої воскової молі [1]. Цілющі властивості препаратів із воскової молі досліджувалися майже протягом усього ХХ століття. У 2001 році в Україні розроблено новий препарат галерин, який офіційно сертифікований МОЗ України у 2005 році. Препарат виготовлено на основі спиртового екстракту личинки воскової молі з додаванням інших продуктів бджільництва. Застосовують його для лікування пацієнтів із захворюваннями легень.

Проте не тільки бджоли вважаються у нашого народу лікувальними комахами. Деякі давні рецепти сучасній людині можуть видатися досить дивними, проте багато свідчень підтверджують їхню ефективність. Так, від сипного тифу запікали вошу в марципані і давали з'їсти хворому. Після цього наставала криза з високою температурою і сильним потовиділенням. Хворий всю ніч марив, зате наступного дня, хоч і кволий, уже став на ноги [3].

При хворобах печінки, особливо хворобі Боткіна, селяни середньої смуги Росії вживали порошок із чорних тарганів. Вони збирали дорослих комах, перемивали і сушили їх. Відразу ж перетирали на порошок, який вживали свіжим по 0,5 г вранці і після вечері протягом трьох тижнів. Вважалося: чим тарган крупніший, тим більш цілющий порошок. Дехто навіть спеціально підгодував їх для цієї мети. Жителі містечок українського Полісся для виведення піску і кам'яних нирок також вживали порошок із рудих тарганів, і одночасно пили чай з трави медвеже вушко. Вилікування наставало в 60-70 відсотках випадків [3].

Узбеки здавна вирощують гусінь шовкопряда. Із яєць гусені виходить багато, але після кожної линьки частина відсіюється, гине. Цю гусінь старшого віку шовководи не викидали, а давали їсти знесиленим, хворим на туберкульоз, малярію і ревматизм. Пацієнти швидше поправлялися і прибавляли у вазі. Лікування проводилося весь період, поки гусінь не окуклювалася. Підказали цей метод кури, які скльовували хвору гусінь, лікувалися від авітамінозу і починали нестися.

Молдавани і жителі Закарпаття в минулому піднімали на ноги навіть дуже важких знесилених хворих виноградними слимаками, яких ковали як устриць. запивали натуральним, німецьким вином [2]

Людину, яка страждала від радикуліту, в давнину садили на мурашник. Розгнівані мурашки, кусаючи її, впорскували мурашину кислоту, яка швидко викликала рухливість у хворого, і ефект був досить стійким [2].

Чимало цікавих рецептів пов'язано і з домашніми та дикими тваринами. Про послід мишей у нинішній науці навіть існує версія, ніби в природі він з часом сам по собі перетворюється на один із різновидів цілющого мумію. Про

жаб'ячу ж ікру відомо, що в оболонці ікринок, широко розповсюджені у нас гостромордої жаби, міститься ранідин, котрий для мікробів набагато згубніший за карболку[2].

Мостом із минулого в сьогодення фармакогнозії можуть, напевне, слугувати медичні п'явки. Існують навіть спеціальні біофабрики. І все ж це ліки досить дефіцитні — меліорація стоячих водойм, боліт звузила життєвий простір п'явки. Історія лікування медичними п'явками (*Hirudo medicinalis*), або гірудотерапія, корінням іде в глибоку старовину, коли п'явку як універсальний лікувальний засіб використовували при захворюваннях серця, печінки, шлунку, кишечника, очей, шкіри, при мігрені, лихоманці, порушеннях менструального циклу, геморої, епілепсії й інших захворюваннях, а також для зупинки кровотеч. У XVIII—XIX століттях гірудотерапію широко практикували російські лікарі М. Я. Мудров, У.Я Дядьківський, Р.А. Захар`їн, Ф.І. Пастернацкий, Н.І. Пірогов та інші. Проте, на жаль, у даний час гірудотерапія практично повністю віддана забуттю.

Зростання інтересу до народної медицини, а отже, й до природних ліків сьогодні помітне. Можна передбачати, що вивчення цілющих властивостей представників тваринного світу стане одним із важливих напрямків медицини вже в найближчому майбутньому.

Література

1. Мулявко Н., Пашенко А. Ліки майбутнього – з личинок воскової молі і доволіття.- 2006.-№8. – С. 2.
2. Тюнник Т. Лікарські тварини\ \ Радянська освіта. – 1983.- 10 березня. – С.4
3. Щерба М. Цілюща отрута і доволіття.- 2007.-№5. – С. 2.

РОЗМНОЖЕННЯ І РОЗВИТОК ШИНШИЛ

Чаленко А.Б.

Полтавський державний педагогічний університет імені В.Г. Короленка

Останнім часом шишиил досить часто утримують як декоративних тварин та для отримання цінного хутра. Питання утримання цих тварин в літературі висвітлені досить добре. Дещо менша увага приділяється їх розмноженню і розвитку.

При гарних умовах годівлі статеве дозрівання у самок настає у 2 – 3 місячному віці, у самців у 4 – 5 місячному. Спаровувати ж їх слід не раніше ніж у 6 - 7 місяців. Вагітність протікає протягом 110 днів (105 – 115 днів). В середньому приплод шиншили складає 2 цуценят, за рік вона може дати 2 – 3 приплода.

Молоді особини при народженні добре розвинені, у них вже наявні різці і по три (із кожної сторони) корінних зуба. Четверті корінні прорізуються на 25 – 30 день. Із перших днів життя цуценята активні, а на 5 – 7 день починають самостійно вживати корм. Новонароджені цуценята при народженні мають вагу 40 – 50 грам. До трьох місячного віку вони набирають вагу до 275 – 290 грам. В подальшому ростуть менш інтенсивно, і в 9 місяців їх вага складає 450 грамів.

Живуть шиншили до 16 – 18 років, але їх строк використання у розведенні обмежується десятьма роками. Максимальна продуктивність відмічається в 2 – 5 літньому віці.

Шиншил зазвичай утримують парами, або використовують полігамне розведення. При полігамному розведенні клітка тварин має особливий вигляд. Вона складається із ряду кліток для самок, з'єднаних між собою проходом – коридором шириною. 20см. У цей коридор самець може потрапити із своєї клітки